საქართველოს მეშვარეთა ს.-დ. ფედერალისტთა რევოლიუციონერ პარტიის მთავარი კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 45,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 150,000 მ.; უკანასკნელზე 100,000 მ. კანტორა ღიაა დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ფასი 5000 მან.

№ 161

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მარასკევი, მარტის 3
1922 წ.

ყოველდღიური გაზეთი
ტრიბუნა
ორგანო მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.
1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გაგზავნით ღირს 120,000 მანეთი.
ცალკე ნომერი ყველგან 5000 მანეთი.
უფასოდ გაზეთი აღარავის გაეგზავნება.
ხელის მოწერა მიიღება თვის 1 რიცხვიდან,
რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6.

ნგრევა-შენება

თანამედროვე ადამიანებს ისტორიამ საკვირველი ბედი გვარგუნა. სოციალური ცხოვრების დაუდგრომელი დინამიკა ახალ-ახალ მოვლენების წინაშე გვაყენებს. ვერ გარკვეულა მოქალაქე მომხდარ ამბებში, როდესაც მეორე დიდი პოლიტიკური აქტის წინაშე სდგება.

ომით დაქანცულები, რევოლიუციის ალში გაეხვიეთ და აუჯახყდით მონობის ნიადაგზე აგებულ წყობილებას. არ დაუცდენთ ისტორიის მექანიკას, რომელიც ა გვპირდება აუცილებლობათა განადგურებას. აქტუალი მეთოდებით მივიწევთ წინ და ჩვენი შემოქმედებით გსუნ. ახალ სოციალ ფორმაციის ზღუდეთა გაქედვა.

რამდენადაც მოწინააღმდეგე კლასი, ბურჟუაზია არ თმობს თავისი ნებით ძალა-უფლებას და ბრძოლის ველს ამაგრებს ახალი ძალებით, იმდენათ მშრომელი ხალხი იძულებულია ძალთა დაპირისპირება დაისახოს მიზნად და ომი გამოუცხადოს ბურჟუაზიულ სამყაროს.

ა. გერცენი სამართლიანად ამბობდა ან უნდა დახაჯო და წინ წახვიდე, ან უნდა შეიბრალო და შუა გზაზე შეჩერდე. სხვა გამოსავალი არც დღეს არის. სოციალური ცხოვრება ვერ თავსდება ევოლიუციის ჩარჩოებში და რევოლიუციის პროცესში ხდება ძალთა დაპირისპირება.

ასეთი მდგომარეობაა შექმნილი დღეს, მსოფლიო მასშტაბში. ორი ბანაკი ერთმანეთის საწინააღმდეგოდ „იბრძვის. ეს ბრძოლა ხან ომის სახით არის გაჩაღებული, ხან იგი ეკონომიური ფრონტის სახით იშლება. ბრძოლის ფორმები იცვლება მოწინააღმდეგე ძალთა შორის, მაგრამ ბრძოლა ისევ ხანგრძლივდება, დრამავდება.

ისტორიამ იცის ბევრი მოძრაობანი, რევოლიუციები, რომელსაც ზოგს სისხლის დვრა შეღებავდა წითლად, ხოლო ზოგ- კი წითელი ფერი ადრე სჭირდებოდა.

თანამედროვე მოძრაობა აუცილებლად „სისხლიან რევოლიუციათა“ რიცხვში შესატანი. ამ გარეგნობით ბევრი „სოციალისტიც“ კი სარგებლობს და ხალხს რევოლიუციის მიმართ გულს უცრუებს, სახავს ძალ რეაქციათ, ომად და სხ. და სხ.

არ არის გასაკვირი, რომ ამოდენი სისხლის დვრის შემდეგ, მოიქანცოს მასის ფსიქიკა და პედანტიური გახწყობილებით შეიცვალოს რევოლიუციური ენტუზიაზმი. ამიტომ საჭიროა, ძალამ დაიხახოს რევოლიუციის ძახაპოვარი ამ აზრად, რომ იგი კაცობრ. დაუპრუსტეს ბრძოლაა ჯანსაღი სულით და გაბედული ,ბრძოლებით.

გ. პლეხანოვი სამართლიანად ამბობდა, რომ ძველებული წრეები რევოლიუციის „ბუსტად“ სახავენ. პლეხანოვის სიტყვები ევროპ ეგზეკუციისათვის საყურადღებო უნდა იყოს დღე-აც.

ესაძლებელია თუ არა უსისხლო რევოლიუციაზ ამაზ ფინად ჩვენ გვქონდა საუბარი ამ საგანზე და ისტორიული ფაქტებით აღმოჩენილ, რომ ოდესაც ძალთა დაპირისპირება სუსტია, ისედან არის ბესაძლეობა „უსისხლო“ რევოლიუციისა, ხოლო რამდენად ძალთა დაპირისპირება რთულდეა, მოწინააღმდეგენი ბრძოლის ველიდან არ გარეთ, როგორც ეს მოხდა გერმანეთის პატეთა სამთავროებში, ოდესაც შეწინეული მოხარეები გაიქცნენ) იმდენად ნოდელ „სისხლიან“ ხასიათა დეტულობ. ჯო-ეთობით,ერთ თუ სოციალ. ... ... ბრძოლების გაჩაღების ხანა.

ამ რიგად „სისხლიანი“ რევოლიუციის ციკლი ჯერ კიდევ არ დასრულებულა. რამდენადაც შეურიგებელია თანამედროვე ძალთა ინტერესები, იმდენად მეტი ბრძოლაა მოსალოდნელი.

ძველთა კლასი იარაღით ხელში უნდა აღსდგეს მჩაგვრელთა წინააღმდეგ. მადლიხისა და გარიბალდის ხელი საარჩევნო ყუთებისაკენ კი არ იყო გაწვდილი, არამედ ბრძოლას, ამბობებასა და რევოლიუციას ამზადებდა.

დღესაც დიქტატურა უნდა მოიხმაროს მუშათა კლასმა, როგორც ორგანიზაციული აქტი პოლიტიკური უფლებების გამტკიცებისათვის. პაციფისტებისა და რეფორმისტების წუწუნი სექტანტების საძლოცველში უფრო გამოდგება, ვიდრე რევოლიუციის პროცესში.

ბურჟუაზიამ სამართლიანად დაიმსახურა რისხვა, რომლისაგან თავის დაცვა არც ისე ადვილია. კაპიტალისტური კულტურის გახვითრებამ ბილიტარიზმი და ძარიხიზმის გაფართოვება გამოიწვია და გიგანტიური ხარჯებით წინ ყავდა ადამიანთა სიცოცხლის ძიმაპობ იარაღთა გაუმჯობესება-გაძრავლება. ომი გაჩაღდა არა მარტო დედა-მიწის ზედა პირზე არამედ ჰაერში და ზაკის ქვეშ. ეერკანტილისტურმა ძალამ იმსზვერპლა ძრავალი მილიონი სიცოცხლე. ძან განაწამებ ადამიანს ტყვია დაუმიზნა არა ძოტო გულში, არამედ ჰაეროდან თავზე და ზღვის პირიდან ფეიებში, რომ უფრო ძობეულად ძიუსპოს სიცოცხლე.

ევოლიუციონერების წინააღმდეგ მეტი ინტენსიობით სწარმოებდა დევნა, ვიდრე ებლა სწარმოეს ოეაქციონერების წინააღმდეგ. მოიგონეთ კანონები ანარქისტების წინააღმდეგ საფრანგეთში, ამერიკაში, ბავარიაში. პოლიციელების ძიერ დევნა საფრანგეთის რევოლიუციონერებისა. იტალიეთის რევოლიუციონერ.ერეაის ბედი, გერმანეთის დესპოტიურ. ოეეების მოქმედეა, ძველი ოუსეთის საათაბოსოა და სხ. და სხ.

დღესაც საჭირო ხდება მოწინააღმდეგე კლასის ბევიწროება. პოლიტიკური „სოციალისტიც“ რომელიც კლასთა კოალიციას ებეყოება, მიუდებელია კლასთა ბრძოლის პროცესის დროს. პოლიტიკურ ტალანში ქმნის არსებულ წყობილების დაცვის გარანტიას, ოეეოლიუცია კი ძიერ ბუდიანად გადაქარისაკენ ისწრაფის.

საფრანგეთში ლ. ბურჟუას სამინისტროს ბუ-ეეაზიულ პროექტებთან ერთად ცხადა უკეთდა სოც. დემოკრატიული პროექტი, ...

და ნავთსადგურების გამოუყენებლად ყოველად წარმოუდგენელია,

ამ მხრივ, ეს კუთხე ამიერ-კავკასიად წოდებული, არის თავისებური კუთხე, სადაც მოიპოვება ყოველივე ის, რაც საჭიროა მისი ეკონომიური აღორძინებისა და განვითარებისათვის. და რა საკვირველია, თუ მას ეყოლება დამხმარე, თანამგრძნობი რომელიმე დიდი ხალხმწიფოთაგანი, რომელსაც ექნება მეტი ეკონომიური დოვლათი და რესურსები და თუ ის უანგაროდ დაეხმარება თავის ტექნიკით და სხ. ასეთი მხარის განვითარება და აყვავება არის ახლო მომავლის საქმე და ძალიან ადვილიც. ასეთი დამხმარე არის საბჭოთა რუსეთი განაწამები, მაგრამ მაინც დიდი რესპუბლიკა მშრომელთა. ბიდეთ ის საშური მუშაობა, რომელიც ამ რესპუბლიკებსა მართებთ, რომლითაც უნდა სძლიონ სხვა და სხვა კრიზისი: სასურსათო, ტრანსპორტისა, სათბობის მასალის და სხ. თუ ჩვენ არ შევაერთეთ ჩვენი ძალონე ამ საკითხში, თუ ერთად არ ვიქენიან, თუ არ გამოვალთ ერთ ფრონტით, მაშინ ამ კრიზისის ძლევა, ამ ფრონტზე გამარჯვება შეუძლებელია. საქართველოს უ-ახლენ „კუკურუზნაია" რესპუბლიკას—ამ რესპუბლიკას არა ყოფნის თავისი საკუთარი მეადი. მაშასადამე, სად არის წყარო ძისი საკმაო სარჩოსი? ეს არის რუსეთის და მეზობელი ადერბეიჯანი. დიქტატურა თხოულობს თავის სარჯს. ეს იოდად არ უჯდება ხალხს. მას ყველა ეპოქაში—სდევს ხრთგვარი დაქვეითება მეურნეობისა, დანგრევა საყარმოვო წალებისა. ასეთ ეპოქას განიცდიან საბჭოთა რესპუბლიკებიც. და თუ გვსურს განმტკიცდეს და გაძლიერდეს დიქტატურა პროლეტარიატისა, უნდა დავსძლიოთ ის პირობები, რომელმაც გიმოიწვია ეს მეურნეობის დანგრევა. და თუ სასურსათო კრიზისს ვერ დავძლევთ, მაშინ ამ კრიზისიდან ვერ გამოვალთ. ამიერ-კავკასიაში არის ბევრი ჯერ კიდევ დაუმუშავებელი ადგილები, მაგალითად, „ადერბეიჯანში არის მულანის ველი, რომელსაც სჭირია მხოლოდ მოარწყვა, მიწა აქ ნოყიერი და მოსავლიანია და საკმარისია იგი მოვარწყათ, რომ მთელი ამიერ-კავკასია უბრუნველყოფილი დარჩეს პურით. ეს არის ძნელი საქმე, მისი დ ძლევა შეიძლება, თუ ამ ბრძოლის ველზე გამოვა არა მარტო ადერბეიჯანი, არამედ ამიერ-კავკასიის სამივე რესპუბლიკები და მათ დაეხმარებათ რუსეთი, რომელიც ჩვენთან შედარებით მაინც მდიდარია, რომელსაც აქვს ბლომად ტექნიკური საშუალებანი. ამ ველ ის მოარწყვა ნიშნავს იმას, რომ ამიერ-კავკასია მაძღარი იქნება. მუდანოს პურით შეიძლება გამოიკვებოს მთელი ამიერ-კავკასია. და ცოტაოდენი საზღვარ გარეთ გაიტანოს. ამ აუცილებელ საქმისათვის საჭიროა შეერთება ყველა სამეურნეო ძალდონისა, მთელი ტექნიკური საშუალებებისა და თუ შესაძლებელია, თანხებისაც, მეორე საკითხია,—დიქტატურის „გაძლიერების საკითხი. ეს შეიძლება ელექტროფიკაციის სახით. ჩამორჩენილ ქვეყნებში, სადაც არ არის განვითარებული მრეწველობა, სადაც სჭარბობს სოფლის მეურნეობა, ელექტროფიკაციის საქმეს დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს, რომელიც აამუშავებს როგორც წარმოებას, ისე სოფლის საწარმოვო დაწესებულებებს. ეს არის მოდის ლოზუნგი. ეს არ არის დღიური საკითხი. და ამ ელექტროფიკაციის საკითხის გადაჭრა ამიერ-კავკასიაში, რომელიც სდიდარია ბუნებრივი ძალებით წყალვოდნილებით და იმ წყაროებით, საიდანაც თანამედროვე ტექნიკა ამოსწურავს ელექტროფიკაციისათვის საჭირო ძალას, ეს კი ადვილად შესაძლებელია—მაშინ, როდესაც ჩვენი ძალდონე შეერთებული იქნება. ცალ-ცალკე ამ პრობლემის გადაჭრა არც საქართველოს, არც სომხეთს, არც ადერბეიჯანს არ შეუძლია. ამიტომ, მე ვგონი, რომ სამეურნეო ფრონტის გაერთიანება, სამეურნეო საქმის მოწესრიგება, მისი ცენტრალიზაცია არის კარნახი დღევანდელი მოძეტისა. და თუ ამ ძახილს ისტორიისას ყურს არ ვათხოვებთ; გამოიფიტება ნიადაგი ქვეყნის ეკონომიური სიძლიერისა და ეს ხელნაშენი პოლიტიკურ დიქტატურისა, რასაკვირველია დაემხობა. ჩვენ შეგვიძლიან ვსთქვათ—კარგია ეს სასურველი და შესაძლებელია, მაგრამ ერთად გინდათ მოსპოთ დამოუკიდებლობა, თან გინდათ ფედერაცია. განა არ შეიძლება ამ საქმის, გაკეთება, როდესაც საქართველოში ისე, როგორც ადერბეიჯანში და სომხეთშიც გამეფებულია საბჭოთა ხელისუფლება? და რატომ არ გინდათ რომ ეს გეგმა, ეს კარგი მოსაყოსი საქმირო ძუშაობა აწარმოოთ ამ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებმა შეთანხმებით. ჩვენ ვამბობთ: ჩვენ არა, ვართ ისეთი მდიდარი და პრინციპიალურ მოსაზრებით არ გვსურს დავტოვოთ ის უამრავი ორგანოები დიქტატურისა, რომელიც თავის სიჭარბით უკიდურეს მდგომარეობაში აგდებს ამ რესპუბლიკებს. მე ვამბობ, რომ ამ პატარა მხარეს, რომელსაც მართავდა ერთი ნამესტნიკი და რამოდენიმე გუბერნატორი—(რასაკვირველია მე არ ვადარებ ამა და იმ წესწყობილებებს, ჩვენი წყობილება, თავისთავად ცხადია მეტ ორგანოებს მოითხოვს)—ცხადია 57 კომისრის ყოლა ამ მხარეში დანაშაულია ისტორიის წინაშე. ამიტომ, როდესაც ჩვენს წინაშე სდგას საკითხი ფულის ნიშნებისა, საფინანსო პოლიტიკისა და ამ საკითხს დღეს განაგებს სამი კომისარი, ერთი აქ, მეორე სომხეთში და მესამე „ადერბეიჯანში და თითოეული მათგანის მუშაობა გამოიხატება იმაში, რომ რაც შეიძლება მეტი ატრიალონ ფული, საბეჭდი მანქანა—და ვინც მ ამდენს მოასწრობს იმდენს ბეჭდავს, ეს დაუშვებელია. ის რაც ესაჭიროება ჩვენს მთავარ მიზანს, მის განხორციელებას და რაც ხელს უწყობს პროლეტარიატის დიქტატურის განხორციელებას, ის უნდა ასრულებულ იყოს. თუნდაც რომ გვითარან, ეს არის შებღალვა და შეკვეცა ეროვნული დამოუკიდებლობისა, მაინც იმ საკითხში, რომელზედაც დამოკიდებულია საბჭოთა ხელისუფლების აღორძინება არ შეიძლება არავითარი ეკვივალობა, არავითარი რყევა. ამიტომ, ამხანაგებო, ამ პოლიტიკურ ფრონტზე ყველა ის მოთხოვნილება, რომელიც იპრება საბჭოთა ხელისუფლების წინაშე:—გაერთიანება საერთო ძალებისა თავდაცვის მიზნით, გაერთიანება სამეურნეო ფრონტისა, განძარტივება პოლიტიკურ დიქტატურის ორგანოებისა, კომისრებისა აფარებელი რიცხვის შემცირება, სადაც შეიძლება ოთხის ძაგივრად ერთი იყოს—ეს შეკვეულად უნდა გავატაროთ ცხოვრებაში,

მაშასადამე, ეს ოთხი დებულება თუ გავატარეთ გულწრფელად, ბედგრად და დაუყოვნებლივ—ამის შედეგ იქნება ის, რომ მშრომელთა დიქტატურის ძალაუფლება იქნება ჩამოყალიბებული სათანადო, მარტივ, სადა კალაპოტში და ყველა ის ამოცანა, რომელიც ჩვენს წინაშე წამოიჭრება, გადაჭრილ იქნება უფრო ადვილად, მიზანშეწონილად და ნაყოფიერად. რაც შეეხება დამოუკიდებლობას, ჩვენ ვამბობთ, რომ ამ მხრივ კიდეც რომ გვიხდებოდეს შეტევა ამ დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ, ჩვენ გვაქვს გასაძართლებელი საბუთები, ჩვენ ვცხოვრობთ ისეთ ხანაში, რომლის უმთავრესი ბიზანია პროლეტარული დიქტატურის გამეფება, გამარჯვება პროლეტარული რევოლიუციისა, ეს არის უზენაესი კანონი და სხვა მოსაზრება—საქმიანობა თუ გინდ პრინციპიალური დებულება—უნდა იყოს შეფარდებული ამ მთავარ მიზანთან და თუ ეს ასეა, თუ რევოლიუციი პროლეტარიატის გამარჯვებას მოითხოვს, ეროვნული უფლებების შეკვეცას, ჩვენ კომუნისტები, ამის წინაშე არ შევდრკებით, ძაგრამ საკითხი ასე არა სდგას პროლეტარიატის გამარჯვებას არ მოითხოვს ეროვნულ თავისუფლების შეკვეცას თვითგაძარკვევის პრინციპის დათოგუნვას. რა ხდება ამ მხრივ? გავითვალისწინოთ ის მცნება, თუ რა არის სახელმწიფო? თუ ავიღებთ იმ წყობილებას, რომელიც არის ბურჟუაზიულ სახელმწიფოებში, ესე იგი იმას, რას წარმოადგენს ბურჟუაზიული სახელმწიფო, უნდა ვსთქვათ, რომ აქ დიდ სხვა და სხვაობას შევხვდებით. აქ ბოლოსა და ბოლოს ისტორიამ გამოიძუშავა სახელმწიფოს ორი ფორმა, ერთია—სახელმწიფო მარტივი: გაერთიანებული ცენტრალისტური. აქ არ არის არც ერთი ცალკე ნაწილი, რომელსაც დაკისრებული ქონდეს რაიმე სახელმწიფოებრივი ფუნქცია, რომელსაც ქონდეს რაიმე სახელმწიფოებრივი ნიშანწყალი, მეორე—ტიპის სახელმწიფო არის საკავშირო „союзное государство", ესე იგი სახელმწიფოების კავშირი, მის ნაწილს არა აქვს სუვერენული უფლებები. მას უზენაესობის არა აცხია. ეს სახელმწიფო უფლებრივად არის შეკვეცილი, მაგრამ ის ნიშანდობლივი დამახასიათებელი თვისება სუვერენობისა, რომელიც აქვს კავშირს, არის ის, რომ ესაა კავშირი და არა სახელმწიფო. ბიდეთ ძაგალითად, გერმანია, სადაც ოცდა ხუთი სახელმწიფო და თავისუფალი ქალაქები შედის კავშირში, ბიდეთ ამერიკა—შეერთებული შტატები—შვეიცარია, სამხრეთ ამერიკა. ბიდეთ ეს ფორმა სახელმწიფოსი, სადაც სუვერენობის ძატარებელი არის მხოლოდ სახელმწიფოთა კავშირი, მაგრამ ნაწილებს ეს სუვერენობა არა აქვთ. ის უზენაესობა, რომელიც გულისხმობს, რომ ძე ვერ ჩამი თავის ბატონპატრონი, რომ ძე ვერ მიკარნახებენ ზევიდან, მე შეძლიან რაც მომესურვება ის გავატარო ცხოვრებაში ასეთხანური სუვერენობა უკვე წყალჩამდგარია. სუვერენობა გამოიხატება იმაში, რომ მე ვერავინ ვერ მოსახვევს თავზე ზევიდან, იმას, რაც მე არა მსურს, მაგრამ თუ მე ხელს რამეს ვაწერ, თუ მე ჩემ თანხმობას ვაცხადებ, აქ ვამბობ, რომ მე მაინც სუვერენი ვარ. როცა გერმანიამ მოაწერა ხელი ვერსალის ზავს, რომელიც სპობდა გერმანიას, როგორც სახელმწიფოს, როგორც ეკონომიურ მთელს, თუმცა მან მოაწერა ამ ზავს ხელი, ის მაინც ამბობდა მე სუვერენული სახელმწიფო ვარო, ისე რომ ამხანაგებო, ამ სუვერენობაში არის ჩამარხული ერთგვარი წინააღმდეგობა, რომელიც ახასიათებს მთელ ბურჟუაზიულ წესწყობილებას. ასეთივე მდგომარეობა იყო მაშინ, როდესაც რუსეთი აწერდა სამარცხვინო ბრესტ-ლიტოვსკის ზავს ხელს და ამბობდა—მე მაინც სუვერენული ვარო. მაგრამ მეორე მიმართულება გამოდის ამ უხერხულობიდან და ამბობს, დამოუკიდებელ სახელმწიფოს ახასიათებს არა სუვერენობა არამედ ის, რომ ისარგებლოს თავის უფლებებით: ეს უფლება მას აქვს, იგი არავისთვის მიუცია, მაგრამ მას თითონ შეუძლიან ან შეკვეცოს ან გაიფართოვოს ის. მთავრობა თითონ ჰკვეცავს—საზღვრავს თავის უფლებებს, უდებს მათ ზღუდეს. ეს არის შეკვეცა უფლებებისა, ეს უფლებების უზენაესობაა ამ მხრივ ჩვენი ფედერაცია ბურჟუაზიული თვალსაზრისთვისაც არ იქნება მოსპობა ჩვენი უფლებებისა, ვინაიდან ჩვენა ვართ თანასწორი წევრი ამ ფედერაციისა, ჩვენ ჩვენი სურვილით ვზღუდავთ ჩვენს ფუნქციებს და გადავდივართ ამ ბეეერთებულ ორგანიზაციაში ანუ კავშირში და ბურჟუაზიული შეხედულობითაც ეს არ არის შემოკლება, შემცირება სახელმწიფოებრივი უფლებებისა. ეს არის გამოხატულება იმ პრინციპისა, რომელიც ისახელებ მცხეთა-სუვერენობაში და მეორედ დგება პრინციპი, რომელიც ამბობს: ეს არის უფლება ჩემი საკუთარი და არა სხვისაგან მოხვეული.

მაგრამ, ამხანაგებო, საბჭოთა სახელმწიფო ისეთი ისტორიული მოვლენაა, რომელიც არც ერთ ბურჟუაზიულ ძეცნიერებაში არ არის გათვალისწინებული, ერთად ერთი მაკალითი არის პარიზის კომუნა, მაგრამ ბურჟუაზიულ მეცნიერებს იგი არ შეუსწავლიათ. ეს მეცნიერება მეექვსე მარქსიზმია, მთელი მოძღვრება მარქსიზმისა ამ საკითხს უტარიალებს. ეს არის პროლეტარული სახელმწიფო და მცნება დიქტატურისა, რომელიც გამოხატველი და შეთანხმებულია გარდამავალ ხანასთან. როდესაც მოისპობიან კლასები,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ახალი ამბები

— **როზა ლიუქსემბურგის ძეგლი.** ს. კ. პ. ტ. კომიტეტის ქალთა განყოფილების შუამდგომლობით, ტფილისის, აღმასკომის „პრეზიდიუმმა გადასწყვიტა დადგას როზა ლიუქსემბურგის ძეგლი 26 მაისის მოედანზე.

— **ქალთა განყოფილების სახელოსნო.** ს. კ. პ. ტ. კომიტეტის ქალთა განყოფილებამ გადასწყვიტა გახსნას საძკერვალო და საქუდე სახელოსნო.

— **ბრძოლა მალარიასთან.** ტფილის აღმასკომმა დაადგინა ეთხოვოს სახალხო ჯანმრთელობის კომისარიატს მისცეს ქალაქის ჯანმრთელობის განყოფილებას საჭირო რაოდენობის ქინა ქინა საბურთალოზე გაჩენილ ეპიდემიასთან საბრძოლველად.

ამასთანავე დაადგინა ტფილისის მუნიციპალიტეტს ყოველდღიურად ეთხოვოს ჯანმრთელობის განყოფილებას 40 მილიონი მანეთი ქალაქის საავადმყოფოების საჭიროებისათვის.

— **საბიუჯეტო კომისია.** ტფილისის აღმასკომის საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარეთ დანიშნულია ამხ. თედო დლონტი, მის მოადგილეთ და მუდმივ მომუშავეთ ამხ. ბასილია, წევრებათ ამხ. დ. ბაქრაძე, ძიძიგური და დ. მდივანი.

შეცდომის გასწორება.

„ტრიბუნა“-ს № 160 „მუშათა წერილებში“ დაშვებულია შემდეგი უნებლიეთი შეცდომა: 1-დან „3-მე აბზაცამდე, არის გაგრძელება 8 აბზაცის მეოთხე სტრიქონისა.

... ფაქტიურად რა მიყიდეთ? ის, რომ როდესაც ვლაპარაკობდით ერთმანეთის ცნობაზე, გულში ერთმანეთისადმი გაუგებრობა და სიძულვილი გვქონდა ჩამალული. ეს ეს გამოუდგება მიზეზებს, მე მოლოდ ადვნუსხავ გარკვეულ ისტორიულ ფაქტებს. მიუხედავად იმისა, რომ დაწესებული იყო ჩვენა ზორის არბიტრაჟი, შეთანხმება და სხვა. ფაქტიურად ხდებოდა ის, რომ ჩვენა ზორის სისტემატიურად სწარმოებდა ბრძოლა და მართალი ოთხ გითხოთ, არ ვიცა როდის გათავდებოდა ეს ბრძოლა, რომ ვიღაც უცხო ძალებს ჩვენ არ ველაგმეთ, და ვინაც უცხოა ჩვენთვის იძულებითი ზავი არ მოეთხოვა. ჩვენ მართალა რომ დამოუკიდებელნი ვყოფილიყავით და ომიც სულ ასე გვქონეოდა, როგორც ძველად, როდესაც 4 მილიონიან ხალხიდან 800 თოლაძდე მივაკლა, მე ღიმად ვარ დარწმუნებული რომ ახლაც ასე მოხდებოდა, და ჩვენ ფიზიკურ გადაგვარების გზას დავადგებოდით და დადგებოდა საქართველოსთვის მომენტი, რომ ეს საფრთხე დასჩენოდა ამ დამოუკიდებლობის პროცესს.

თავმჯდომარე—თქვენი დრო გათავდა.

ხმები—„მივცეთ საშუალება გააგრძელოს“.

თავმჯდომარე: „ამხანაგი დუმბაძე უთმობს თავის დროს“.

ამხ. თედო დლონტი: ამხანაგეთო, მე მივეცდები მოკლედ ამოვწურო თემა და მოკლედ გამოვხატო ჩემი აზრი, ამისთვის ვთხოვ პრეზიდიუმის წევრებს დაკრებაა კიდევ მომცეს დრო.

ამგვარად, ამხანაგებო, ჩვენი პოლიტიკური პარტიების მოკმედებით და შემდეგ ადგილობრივი ერების სულიერ განწყობილების კვალიფიკაციიდან დავინახეთ, რომ ჩვენ არა გვაქვს ის მკვიდრი საფუძველი, რომელზედაც შეიძლება აგებულ იქნას დამოუკიდებელი სახელმწიფო. ჩვენი მოვალეობა არის ამას მივაქციოთ განსაკუთრებული უურადღება. შეიძლება ვინმემ სთქვას, ზოოლოგიური ნაციონალიზმის ტიპის ადამიანმა, რას მიქვიან რომელიმე მცირე ერის ინტერესი, მე არავის არავფეს ვართმევ, მე საქართველო ვიცი, ქართველი კულტურა და ყოველ საკითხს გადავწყვეტ ბრძოლით და მახვილითო. მახვილით გადაჭრა ყოველი კულტურული საკითხისა ჩვენ არ მიგვაჩნია ნამდვილ გზათ. ამიტომ სკეპტიკოა იმ ინტერესების გაგება, რომლებიც იწვევს ბრძოლას და ამ ინტერესების გაგებით შეთანხმების შექმნა არის ჩვენი პოლიტიკური მოვალეობა. როცა ჩვენ დამოუკიდებლობა გამოვაცხადეთ 1918 წ. მაშინ ჩვენ წინაშე იყო დანგრეული რუსეთი რევოლიუციის აღში გახვეული. 1921 წელს კი ჩვენთან სდგას არა მარტო რუსეთი რევოლიუციონური წესებით ჩამოყალიბებული, არამედ ასეთივე რევოლიუციონური წესით ჩამოყალიბებული მთელი რიგი რესპუბლიკებისა, რომლებიც ძველი რუსეთის ნანგრევებზე აღმოცენდნენ. ამბობენ, რომ წითელი რუსეთის სახით საქართველოში შემოვიდა დამპყრობი ძალა და ეს იყო საქართველოს დაღუპვა. როცა ჩვენ ვდღესასწაულობდით ყრილობის გახსნას თითქმის ყველა პოლიტიკური პარტია გაგვიმასპინძლდა პროკლამაციებით, რომლებსაც ერთი სათაური ჰქონდათ: ზავი 25 თებერვალი. დღეს ჩვენ რუსეთი არ მიგვაჩნია ზავ რუსეთად და არც არა-სოდეს მიგვაჩნდა. მადლობა ღმერთს არც ისე ახალგაზრდები ვართ და არც მოხუცებულნი, მაგრამ არც ლენინი და რევოლიუციონური რუსეთი ზავ რუსეთად არ დაგვისახავს. ჩვენ ვამბობდით ყოველთვის: თანამედროვე რუსეთის რევოლიუცია და მისი მეთაური ლენინი არის ნამდვილი რევოლიუცია, არა მარტო ფორმით, არამედ შინაარსითაც. ასეთი იყო ჩვენი დამოკიდებულება ამ საკითხთან. ასი წლის წინათ თვითმპყრობელი რუსეთი შემოვიდა საქართველოში. ეს მაშინდელი შემოსვლა იყო ბურჟუაზიული ძალის შემოსვლა. მაგრამ ეხლა რუსეთი შემოვიდა როგორც რევოლიუციონური, სოციალისტური ძალა, რომელიც შემოიყვანეს ბოლშევიკებმა, რომლებმაც წაგვიყვანეს საქართველოში მთელი რიგი აჯანყებები. აზერბეიჯანში რომ ყოფილიყო ძლიერი ჩვენი, ფედერალისტების ძალა, მეც სწორედ ამას ჩავიდენდი. იქ რომ ყოფილიყო ძლიერი ფედერალისტების პარტია, მეც იმის დახმარებით შემოვიდოდი და იმას გავაკეთებდი, რაც მინდოდა. (ტაში).

ეს ძოყვანილი ძალა ჩვენ არ მიგვაჩნია შავ ძალად. ასი წლის წინათ ეს ძალა ცუდი სახით მოგვევლინა; ძალ ჰქონდა უარყოფითი მოვლენები, ახლა ეს ძალა სოციალისტური მიმართულებით შემოდის. ისე, როგორც მაშინდელმა რუსეთის შემოსვლამ საერთოდ შეუწყო ხელი ჩვენში ბურჟუაზიულ კულტურის ჩამოყალიბებას, ისევე ეხლანდელმა ძალამ ხელი უნდა შეუწყოს სოციალისტურ კულტურის ჩამოყალიბებას, ჩვენ საშუალება არ გვქონდა ევროპიდან მიგვეღო ეს სოციალისტური კულტურა. ეხლა კი რუსეთის დახმარებით ვიღებთ ამ ძალას, რომელმაც პირველად აღმართა დ დი დროშა სოციალიზმისა. რა ეყოთ რომ იგი ჩამორჩენილი ქვეყანა იყო, ამ რუსეთის დახმარებით ჩვენ უნდა განვამტკიცოთ სოციალისტური კულტურა. ეს არ არის სამარცხვინო. რუსეთის შემოსვლა არ შეიძლება ახსნილ იქნას, როგორც დაპყრობა. მე ეს დებულება იმიტომ წამოვაყენე, რომ ჩვენ გვკიცხავენ, გვიკიკინებენ, ბოლშევიკებთან ერთად, მათ სძულთ ყოველი ჩვენი გამოსვლა, მაგრამ ჩვენ მართალი ვართ. ჩვენ მხარეზე არის ისტორია. უმთავრესი მომენტი, რომ რუსეთის შემოსვლა არის დამოუკიდებლობის მოსპობა, მდგომარეობს იმაში, რომ მოსპობილია ენა. ამხანაგებო, ამის შესახებ გრძელად არ დავიწყებ ლაპარაკს. ერთი რამ უადა ავღნიშნოთ, რამდენადაც ჩვენ—მარჯვნივ—გადავიხრებით, რამდენადაც გამსჭვალული ვიქნებით, იმდენად ჩვენ დავკარგავთ ენას, და რამდენადაც ჩვენ მარცხნივ გადავიხრებით, იმდენად ჩვენ მოვიგებთ ნაციონალურ საკითხში. (ტაში).

თუ მათ, ჩვენს მოწინააღმდეგეთ, მართლა აინტერესებთ საქართველოს საკითხი, თუ იმ ნაციონალისტებს და კონტრ-რევოლიუციონერებს აინტერესებთ საქართველოს მდგომარეობა, ჩვენ ვეტყვით: დადექით ჩვენს რიგებში და მუდამ ილაპარაკეთ ქართულად, მაგრამ მათ ეს არ უნდათ, იმიტომ რომ მათ არაფერი გეეგებათ სოციალისტურ მიზნებისა, სოციალისტურ მომავლისა. მათ აფრთხობთ ეს სოციალიზმი. (ტაში). ჩვენ ვ ეუბნებით, გინდათ საქართველოს თავისუფლება, ქართული ენა? დადექით ჩვენთან. იმ დროს, როდესაც ქართველი ერის უმრავლესობა დადგება სოციალიზმის დროშის ქვეშ, როდესაც ჩვენ შევქმნით ჩვენ წითელ ჯარს, რაშიაც ეკვი არავის არა აქვს, მაშინ სრულიად ზედმეტი იქნება რუსის ჯარი. ვისაც უნდა საკუთარ ფეხზე დავდგეთ, ის მოვიდეს და დადგეს რევოლიუციის დროშის ქვეშ, ის ამით მიიხწევს ეროვნულ თავისუფლებას. (ტაში).

ამხანაგებო, ჩვენ არ შეგვიძლიან არ გაუწიოთ ანგარიში, როცა ჩვენს წინაშე სდგას ქართველი ერის ფიზიკური სხეული და სხვა ერის ფიზიკური სხეული. ჩვენი მიზანი არის მოვახდინოთ მორიგება და შეთანხმება მათ შორის. აზხანაგებო, ახლო წარსულში ჩვენ დამოუკიდებლობის სასარგებლოთ ბევრს ვლაპარაკობდით, ეხლა რა შეიცვალა არსებითად? ჩვენ გვეტყვიან: კომუნისტები დაადგნენ, თქვენ გადაადგენთ, კომუნისტები იტყვიან, თქვენც იტყვით. ეს არ არის მართალი. ჩვენ იმიტომ კი არა ვართ საბჭოთა სისტემის მომხრენი რომ მას ბოლშევიკები იცავენ. მაშინ, როდესაც კომუნისტები ციხეში იყვნენ და კომუნისტური ჯარი აქ არ იყო, ჩვენ პარტიაში საბჭოთა სისტემას მუდამ ვიცავდით. გარდა ამისა, როდესაც კავბიუროომ წამოაყენა იდეა ფედერაციისა, ჩვენ მისი წინააღმდეგი ვიყავით. ეხლა რა მოხდა მას შემდეგ, რა შეიცვალა, რომ ჩვენ ვდგევართ ფედერაციის წინაშე? ბევრი რამ შეიცვალა. უმთავრესი ცვლილება გამოიხატება იმაში, რომ როცა ამას ვამბობდით ჩვენ არ ვიყავით ჩამოყალიბებული ფორმალურად, ჩვენ მაშინ ბევრი რამ გვაკლდა, მაგრამ დღეს შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ საბჭოთა რესპუბლიკა რეალობას ჰგავს, არის ნასახი ჩამოყალიბებულ რესპუბლიკისა. ჩვენ ვამბობდით, გინდათ ფედერაცია? მოიწვიეთ საბჭოები და დასვით იქ ეს საკითხი და საბჭოების ყრილობას გადაწყვეტინეთ. დღეს საქართველო დგას მთელ რიგ ფაქტების წინაშე. აზერბაიჯანმა მიიღო იდეა ფედერაციისა. სომხეთმაც მიიღო, ადგილობრივ ერები მხურვალე თანაგრძნობით ეკიდებიან ამ იდეას. ჩვენ ამ ფაქტს ახგარიში უნდა გაუწიოთ. ჩვენ არ შეგვიძლიან ვთქვათ, რომ შეუძლებელია მიღება ფედერაციისა, როცა ესენი მოითხოვენ და გრძნობენ ამ ფედერაციის საჭიროებას. შეუძლებელია ამ მოთხოვნილებას ანგარიში არ გაუწიოთ; ფედერალიზმი პრინციპი არის დათმობისა და შერიგების და ეს პრინციპი ჩვენ უნდა მივიღოთ.

წარსული გვიბრძოდა ჩვენ ცენტრალიზმის გამო და გვეუბნებოდა: ცენტრალიზმმა მოგიტანთ მშვიდობიანობა, ძუუდრო ცხოვრება და სხვ. ჩვენ ვამტკიცებთ, ეს შედეგი ნაყოფია არა ცენტრალიზმის, არამედ ფედერაციის. გეგონა შესდგება 25 სახელმწიფოსაგან, მაგრამ ძიუნედავთ იმისა. რომ მათ შორის ადგილობრივი განსხვავებაა, ძიუნედაც-დ ამისა 60 წლის განძავლობაში მათ შორისი ომი არ მომხდარა. ამერიკაში 47 შტატი არის სხვა და სხვა ეროვნებისაგან შემდგარი და მათ შორის სრული მშვიდობიანობა სუფევს. შვეიცარიაში 22 კანტონი არის, საგრძნობ მათ შორის არ არის არავითარი ომი. ამას უაღრესი მიშვნელობა აქვს. ამ მხრივ ფედერაცია დაუფასებელი მნიშვნელობისა არის.

ეხლა მოკლედ აღვნიშნავ მხოლოდ მომენტს, როგელიც ეხება ფედერაციის გამოცხადებას. ფედერაციის საკითხის შესახებ ქალაქის საბჭოში ჩვენ თავი შევიკავეთ. ჩვენთვის ფედერაცია პრინციპიალურად და პრაქტიკულად მისაღები არის. ჩვენ არ შეგვიძლიან ამ საკითხის გადაჭრის დროს ახედველობიდან გაუშვათ პოლიტიკური მომენტი, მენ შევიკეთ გვეუბნებიან: გამოიცხადეთ დამოუკიდებლობა, შემდეგ გადაცვალთ ამიერ-კავკასიის ფედერაციაზე, გავა პატარა ხანი და ბოლოს მთლიან რუსეთს აღადგენთ, რასაკვირველია სხვა ფორმით, გეოგრაფიულად და არა პოლიტიკური ძველი შინაარსით.

ჩვენ არ გვინდა ამის საბუთი ვისმეს თავში მოუვიდეს ჩვენის პოლიტიკით. ფორმალურად ჩვენ ამის საბაბი არავის უნდათ მივსცეთ. ჩვენ ვიკვლევთ საბჭოთა რესპუბლიკების ძალთა განწყობილებას, ვითვალისწინებთ პერსპექტივას და ვამტკიცებთ: ჩვენი მოძველი არის ათა ამიერ-კავკასიის ფედერაცია, არამედ საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაცია. ახსახაგებო, როცა ჩვენ ვიყავით მოსკოვში მე-9 საბჭოთა ყრილობაზე, კომპარტიის ფრაქციის სადომაზე ლაპარაკი ერთი მეტად საინტერესო დებულება წამოაყენა, რომელიც არა თუ უარყოფილი, პირიქით დადასტურებულია. მან სთქვა: „ჩვენ გვაქვს ეგრეთ წოდებული რუსეთის სოციალისტური ფედერატიული საბჭოთა რესპუბლიკა. რას ნიშნავს რუსეთის სოც. ფ. ს. რ.? ეს არის სახელი მაგრამ არსები თად ეს ფედერაციას არა გავს, არც ფინანსიური არც პოლიტიკური, არც ეკონომიური; ეს უფრო გავს ქაოსს და ანარქიას, ეს არის პირველყოფილი მდგომარეობა და ეს ფედერაცია არ არის ჩამოყალიბებული.“ შემდეგ მან სთქვა: „მარტო ის რომ ჩვენ დროშაზე აწერია რ. ს. ფ. ს. რ.— ეს ჯერ-ჯერობით. ბოლოს და ბოლოს ჩვენი აზრი არის არა რუსეთის, არამედ მთელი მსოფლიოს ფედერაცია. და თუ ზეგ რევოლიუციის დროშა აღიმართება პოლონეთის, პოზნანის და ჩეხიეთის მიდამოებში, მაშინ მათი საბჭოები უნდა შემოვიდნენ როგორც წევრნი ამ საბჭოთა ფედერაციის ფერხულში“.

ამ იდეას დიდი აზრი აქვს და ლარინის წინადადება მიღებული იქნა იმ მხრით, რომ დაევალა ფრაქციას ორი კომისიის შედგენა, ერთი კომისია ეხება საფინანსო საბიუჯეტო საკითხებს, მეორე ამ ფედერაციის საკითხებს და მის მოვალეობას შეადგენს ახლო მომავალში წარმოდგეს ჩვენ რესპუბლიკების წინაშე და ჩამოგვიყალიბოს ის ფედერაცია, რომელიც შეაერთებს ყველა რევოლიუციონურ ელემენტებს და მათ ერებს. ესეთი არის მდგომარეობა. თქვენ კი ლაპარაკობთ მარტო ამიერკავკასიის ფედერაციაზე მაშინ, როდესაც გვაქვს სულ პატარა ხანი და თქვენს წინაშე დადგება ახალი საკითხი ყველა საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციისა.

მაშინ რას შვრებით თქვენ? მაშინ თქვენ იტყვით ამავე მოტივებით, რომ უნდა შეხვიდეთ იქაც. მაგრამ რათ გინდათ ამით მასალა მისცეთ ვისმეს. ჩვენ დღეს უნდა ვადიაროთ პრინციპიალურად, რომ ჩვენ სურვილა ვაცხადებთ შევიდეთ საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციაში საზოგადოთ. თაც შეეხება ამიერ-კავკასიის ფედერაციას, მე ვერ წარმომიდგენია და ეს არ ყოფილა განხილული პრესაში, რა უფლებრივი კავშირი იქნება ამიერ-კავკასიისა და რუსეთის ფედერაციის შორის ამბ. ოთახელაშვილი გეტყვით, რომ ეს კავშირი, ეს ურთიერთობა ჩვენ წამოვაყენეთ ერთ დებულებაში, რომ ამიერ კავკასიას მეგობრული კავშირი ექნება რუსეთის ფედერაციასთან. მაგრამ ამხანაგებო, ჩვენ მეგობრულ კავშირში დღესაც ვართ რუსეთთან და ეს მეგობრული კავშირი არ გაწყდება, ვიდრე კომუნისტური პარტია არსებობს. მაგრამ ჩვენ უფრო მეტი კავშირი გვესაჭიროება. ჩვენ დაგვჭირდება დიდი დახმარება ფინანსიური, როგორც ეხლა არის აქ ციოკულაცია საფინანსო ბირჟაზე რუსული ფულებისა, ისე, დაგვჭირდება მომავალშიც. მე არ ვიბაძრებ იმ აზრს, რომ საჭირო იყოს საკუთარი საკაპრო, დაწესებულება თვითეულ რესპუბლიკაში. აც ერთ კულტურულ ერთეულში, არც ერთ ფედერაციაში არ არის ასეამიტომ ჩვენ მოვიიზოვთ, დაუკონტროლებლივ ძიუნდეს ცენტრალიზაცია საგარეო ვაჭრობისა. გარდა ამისა ნუ თუ თქვენ წარმოგიდგენიათ ამბ. ოთახელაშვილო რომ თქვენ ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკათა ფედერაციას რომ გამოაცხადებთ თქვენ გეგონათ, საკუთარი საელჩოები ან საკუთარი წარმომადგენლობა? და თუ არ გვეგონა, არ იქნება საჭირო? ფედერაციის უმთავრესი პრინციპი იმაში კი არ მდგომარეობს რომ მან იცის ომის ლიკვიდაცია, არამედ იმაშიც რომ მან იცის ხალხების ლიკვიდაციაც.

ამხანაგებო ვინაიდგან რამოდენიმე თვის შემდეგ, დადგება საკითხი სრულიად საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციისა, რომელშიც ჩვენც აუცილებლად უნდა შეეიკრეთ, ამიტომ არ არის საჭირო, რომ ვისმეს მივცეთ საბაბი ჩვენ წინააღმდეგ გამოსვლისა და ჩვენ ეხლავე, პირდაპირ უნდა განვაცხადოთ რომ ჩვენ ვართ შევიდეთ სრულიად საბჭოთა ფედერაციაში, რაიც მიზანშეწონილი იქნება არა ძარტო ეროვნული მოსაზრებით, არამედ იმიტომაც, რომ საჭიროა მონაწილეობის მიღება იმ დიდ ბრძოლებში, რომელშიც გვიწევს იმპერიალისტური ევროპა და ვათავებ რა ჩვენს სიტყვას ჩვენ არ შეგვიძლია წავიდეთ ფედერაციის წინააღმდეგ, მაგრამ, იმ ფორმალური მოსაზრებით, რომ თავიდანვე არ გაუშვათ ბრძოლის უმთავრესი იარაღი, ჩვენ ვამბობთ: მიიღეთ ჩვენგან რაც შეგვიძლიან. საზოგადოთ, ფედერაციის ინტეგრალურ ფუნქციას ვემსახურებით; მაგრამ ეს იქნება დროებითი, გარდამავალი. ეს არის იდეა რევოლიუციისა, რადგან დღეს რევოლიუცია საფრთხეში არის. ჩვენ ვხედავთ, რომ ყოველ კვირა, ყოველ თვე ძალიან მარცხავს სხვა და სხვა კონფერენციებს იმისთვის, რომ გაერთიანებულები თავს დაესხნენ რუსეთს. ჩვენ ამ პროცესს უნდა დაუპირდაპიროთ მეორე დიდი პროცესი, სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების ერთ დიდ ფედერაციაში დარაზმვა.

მშრომელი ხალხის ძალა და აღფრთოვანება ჩვენ მხარეზეა და ეს ძალა და აღფრთოვანება უნდა გამოვიყენოთ იმპერიალიზმის დასამხობად (ტაში).

ზუვდიდის მაზრის საბჭოთა ყრილობის მემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა ფრაქციის

დეკლარაცია.

(წაკითხული ამავე ყრილობის სხდომაზე 8 თებერვალს 1922 წ. ამხ. მიხა კაკულიას მერ.)

ისტორიამ ბევრი პარტია იცის, ტანჯული თავის იდეალებისათვის, წამებული თავისი მხედველობისათვის. მაგრამ იშვიათია ის ბედი, რომელიც საერთოდ სოც.-ფედერ. სარ. პარტიას არგუნა საქართველოს სინამდვილემ. მეოცე საუკუნის დასაწყისს, საქ. სოც.-ფედერ. პარტია გამოვიდა თავის ქვეყნის პოლიტიკურ სარბიელზე და სოციალისტურ მიზნებთან ერთად ეროვნულ პრობლემის რადიკალურად გადაჭრის საკიროება აღიარა. როდესაც ჩვენ ეროვნული პრობლემის გადაჭრას ძოვითხოვდით, ჩვენთვის უკვე მეცნიერულად დასაბუთებული იყო ეროვნული საკითხის როლი ისტორიულ პროცესში. ჩვენ ვამტკიცებდით და ვამბობდით, რომ კაპიტალიზმის განვითარება არამც თუ არ ახდენდა ერთა ასიმილიაციას, მათი გადაგვარება-გათქვეფას, როგორც ამას ამტკიცებდენ ჩვენი მოწინააღმდეგენი, არამედ, პირიქით, ხელს უწყობდა ეროვნულ მეგხებათა განმტკიცებას, ეროვნულ სახელმწიფოთა ჩამოყალიბებას. ამის მაგალითებია ოსძალეთის ტერიტერიაზე აღმოცენებული ახალი სახელმწიფოები: საბერძენეთი, ბულგარია, სერბია და რუმინია; დასავლეთ ევროპაში: იტალია, ბელგია, ჰოლანდია და სხვები.

ყოველი ჩვენი ახალი სიტყვა, ეროვნულ ჩაგვრისაგან განთავისუფლების საკიროების ირგვლივ, იწვევდა მოპირდაპირეთა ბანაკში გააფთრებულ წინააღმდეგობას და „აურ-ზაურს. ჩვენ გვლანძღავდნენ, გვაგინებდნენ, ქვა და გუნდას გვაყრიდენ, ჩვენს სახელს ტალახში სვრიდნენ, ჩვენს წითელ, რევოლიუციონურ დროშებს ხევდნენ და ჩვენი ხელმძღვანელთა სურათებს ფეხ.-ქვეშ სთელავდნენ.

ხარ-ეკლიანი იყო ჩვენი გზა, მაგრამ ჩვენ მაინც განვაგრძობდით ამ გზით სვლას, რადგანაც ეს გზა ერისა და ძისი მშრომელი ნაწილისათვის, ჩვენის შეგნებით, საკეთილდღეოდ ძიგვაჩნდა. ვინ იყო მართალი, ისტორიამ უკვე გვითხრა: რუსეთის დიდი რევოლიუციის განაჩენმა, ოქტომბრის გადატრიალებამ დაადასტურა და ცხოვრებაში გაატარა ის, რასაც ვამბობდით და მოვითხოვდით ჩვენ საქართველოში—ჩაგრულ ერთა ეროვნული განთავისუფლება და მათი თავისუფალი შეკავშირება ფედერაციის გზით სოციალისტური ძიზნების განსახორციელებლად.

ნარ-ეკლიანი იყო ჩვენი გზა წარსულში... კიდევ უარეს პირობებში უხდება მუშაობა დღეს საქართველოს სოც.-ფედერალ. პარტიის იმ ნაწილს, რომელმაც ამ ღრმა გადატეხის დროს, გადაჭრელ მოძენტში შეინარჩუნა მებრძოლი სოციალისტური სული და რომელიც დღეს გამოდის ქვეყნისა და თქვენს წინაშე საქართვ. მემარცხ. სოც.-ფედერ. პარტიის სახელით.

უარეს პირობებში გვიხდება მუშაობა იმიტომ, რომ დღეს, ერთის მხრით, იგივე ჩვენი ყოფილი ამხანაგები, მემარჯვენე ფედერალისტები, ეროვნულ საკითხის წინანდელ მესაფლავეებთან, ძეხშევიკებთან ერთად გვიკიკინებენ ჩვენ ერის უფლებათა, ეროვნულ საქმის უყურადღებობას და ღალატს. მეოთხეს მხრივ, თვით ხელის უფლების ძატარებელი პარტია, ყოველ მემთხვევაში მისი ნაწილი ძაინც, ჩვენის მხრივ ერის უფლების და ეროვნულ საქმის დაცვაში ხედავს ნაციონალისტობას და შოვინიზმს. რომელია მათგან მართალი, ამას ისტორია იტყვის, ჩვენ-კი განვაგძრობთ ჩვენს ძველ გზას, გზას ქართველი ერისა და მთელი მშრომელი კაცობრიობის, ჩვენი შეძლებისა დაგვარად, ინტერესის დაცვას.

ჩვენს პარტიას კარგათ ესმის, რომ თანამედროვე კაპიტალისტურ ხანაში, ერთა განთავისუფლება შეუძლებელია. ამ თავისუფლების მოპოვება შესაძლებელია, მხოლოდ სოციალისტური რევოლიუციის გზით. ამიტომ სადაც გაგებული პატარა და ჩამორჩენილ ერთა ინტერესები, სავსებით გადაჯაჭულია სოციალიზმის დიად პრინციპებთან. ამის და მიხედვით, მემარცხენე სოც.-ფედ. ორიენტაცია არის საერთაშორისო რევოლიუციის ორიენტაცია, და ეს მემარცხენე სოც.-ფედ. პარტიის ბელადმა, ამხ. თედო ღლონტმა თავის რუსულ წიგნში „აზიატსკაია პოლიტიკა ბოლშევიკოვ“ ქვეყნის გასაგონად სთქვა და დაასაბუთა ერთი წლის წინად ადრე, ვიდრე მოხდებოდა ბოლშევიკური გადატრიალება საქართველოში.

საერთაშორისო სოციალისტური რევოლიუცია, ჩვენის ღრმა რწმენით გაიმარჯვებს მხოლოდ და მხოლოდ საბჭოთა სისტემის საშვალებით, ვინაიდან გარდამავალ პერიოდში საბჭოთა სისტემა მშრომელთა ხელში არის საუკეთესო ფორმა მშრომელთა ბატ-სა და მძლავრი იარადი ეროვნულ თავისუფლებისა და სოციალისტურ მიზნების განსახორციელებლად.

ეს ფორმა-საბჭოთა სისტემა—ჩვენთვის, მემარცხენე სოც.-ფედ. პარტიისათვის და იმათთვის, ვინც ჩვენი პარტიის ისტორიას იცნობს, ახალი არა რის. პარტიის მოძღვრის არჩილ ჯორჯაძის წინადადებით ჯერ კიდევ 1904 წ. ქენევის კონფერენციაზე გამოტანილ იქმნა შემდეგი დადგენილება: „ვაღიარებთ, რომ მუშათა კლასის სოციალური და ეკონომიური განთავისუფლება უნდა იყოს უმთავრესად მიზანი სოციალისტური მოძრაობისა, რომ განთავისუფლება მოხდება მხოლოდ თვით მუშათა მიერ, რომელნიც შეადგენენ ფედერატიულად შეკავშირებულ ავტონომიურ და რევოლიუციონურ ორგანიზაციებს; ჩვენის აზრით, „სოციალიზმის განხორციელება ბურჟუაზიულ პარლამენტებში კანონმეტყველობის გზით უქმი გარჯაა: ბურჟუაზიული წესწყობილება უნდა დაინგრეს ძალდატანებით“ (იხ. „ოქმები ქენევის კონფერენციისა“).

მემარცხ. სოც.-ფედ. სარ. პარტია დღევანდელ საბჭოთა სისტემის შინაარსს ხედავს ამ რევოლიუციონურ ორგანიზაციების დამოუკიდებელ რესპუბლიკების სახით ფედერაციას ეროვნულ თავისუფლებათა და თავისუფალ შეკავშირების გზით სოციალისტურ მიზნების განსახორციელებლად, ამიტომ პარტია გარკვევით სდგას საბჭოთა სისტემის ნიადაგზე. ამით ის სავსებით ლოდიკურად ამართლებს თავის მოძღვრის რევოლიუციონურ ანდერძს. ამ შემხვევაში ჩვენს „კლასთა თეორიის“ გაგებას მრომის პრინციპი უდევს საფუძვლად და ჩვენთვის მისადგომია დიქტატურა არა ძარტო პროლეტარიატისა, არამედ მშრომელი გლეხობისაც. ე. ი. ძალი მშრომელი კლასისა, მითუეტეს რომ, ჩვენი სოციალური ცხოვრების დიდს უმრავლესობას შეადგენს მუშათა კლასი და გლეხობა სოციალისტურ ინტელიგენციასთან ერთად.

საბედნიეროდ, მშრომელი კლასის ხელის უფლება საქართველოში დღეს უკვე სიხამდვილეა. მშრომელმა კლასმა თავის კლასიურ მტრის წინააღმდეგ გაიმარჯვა საახედრო ფრონტზე. ამ ჟამად მისი მორიგი ამოცანაა—ასეთივე გამარჯვება მოიპოვოს შინაურ აღმშენებლობის ფრონტზე. წარსულ ბურჟუაზიულ წესწყობილების ნახგრევებზე უნდა აღმოცენდეს მიუვალი ციხე-სიმაგრეები, მშრომელი კლასის ძალა-უფლების გამამტკიცებელი ორგანოები—წითელი საბჭოები რომელნიც ფხიზელ დარაჯად დაუდგებიან მშრომელთა ბატონობის განმტკიცებას და დაცვას გარეშე და შინაურ საფრთხისაგან, ამ შემხვევაში დღევანდელმა ჩვენმა ყრილობამ, როგორც ბატონ-პატრონმა მაზრისა და გამომჭედმა მშრომელთა სვეტისა მაზრაში, ღლიდან ეს ფრაქციაც სცეს სწორი ფეხი ამ ხანაში. ბოლოს-თაც მიეძღვნებ სამადლობელ სიტყვა ... ლობა საერთოდ. ამ მხრივ ყრილობის ჩვენი ფრაქცია წრფელის გულით და მთელი თავისი ძალ-ღონით შეეცდება თავისი წვლილი შეიტანოს საბჭოთა აღმშენებლობის საქმეში მშრომელთა ხელის უფლების ძატარებელ პარტიასთან თანამშრომლობით.

გარედან კაპიტალისტურ გარემოცვისა და შინ წვრილ ბურჟუაზიულ სტიქიის განვითარების პირობებში ძომენტი დაეინებით გვავალებს საქართველოს ყველა ცოცხალი ძალები დავრაზმოთ გარეშე და შინაურ საფრთხის ასაცილებლად. ამ მიზნით ჩვენ მივიდებთ ყოველგვარ ღონის ძიებას და ხელს შეუწყობთ, რათა შესდგეს რევოლიუციის ძლიერი ბურჯი და მისი დამცველი ძალა—მშრომელი საქართველოს წითელი ლაშქარი.

ძინაურ აღმშენებლობის ფრონტზე გასამარჯვებლად, ჩვენი ფრაქცია ხელს შეუწყობს ახალი ეკონომიური პოლიტიკის ცხოვრებაში ფართედ გატარებას ყოველ დარგში, ვინაიდან ეს მიაჩნია მას საწინდრად დანგრეულ სახალხო მეურნეობის აღდგენა, გაჯანსაღება-აყვავებისა, რომელიც საჭირკველია სახელმწიფო კეთილ დღეობისა.

ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ სახალხო მეურნეობის გაჯანსაღება სარმოუდგენელია გარეშე საერთო წანამძღვრების გავრცელებისა, სახალგო ჯანმრთელობის უზრუნველ ყოფისა, ადმინისტრაციის გაჯანსაღებისა, შარა-გზების კარგათ მოწყობისა, მიწის მუშათათვის სამეურნეო იარადების ხიწოდებისა და გარეშე მთელი რიგი ღონის ძიებათა იმავე მიწის მუშათა დასახმარებლად, როგორც, მაგალითად: პირუტყვის ჯიშის გაუმჯობესება, სავეტერინაროდ-საგრონომიო დახმარება. სპეციალური ცოდნათა გავრცელება ხალხში. გარდა ამისა, ჩვენს ფრაქციას ხაზ-გასმით საჭიროთ მიაჩნია დიდი ყურადღება მიექცეს მაზრაში განსაკუთრებით მწარმოებელ კოოპერატივების აღმოცენება-განვითარებას, ვინაიდან ჩვენი მაზრის მრავალი მხრივ მდიდარი ბუნება და თვით ხალხის შრომითი ენერგია საამისო ჟუარებელ მასალას იძლევა. ამის და მიხედვით ჩვენი ფრაქცია, შეძლების დაგვარად, აღმშენებლობის ყოველ დარგში იმუშავებს ზემოხსენებულ ძიზნების განსახორციელებლად.

მაგრამ, რომ საერთო მუშაობამ ამ მხრივ მეტი ნაყოფიერება გამოიღოს, ჩვენ საჭიროდ მიგვაჩნია ყოველი დაწესებულება საქ. სოც. საბჭ. რესპუბლიკისა ატარებდეს ნამდვილ ქართულ სახეს და ყოველი თანამშრომელი ასეთი დაწესებულებისა, ვინც არ უნდა იყოს ის, უნდა იყოს მცოდნე იმ ენისა, რომელზედაც აზროვნებს და ლაპარაკობს ქართველი მშრომელი მასსა, შემქმნელი სახელმწიფო დოვლათისა, და აწარმოებდეს საქმეს ამ უკანასკნელის ენაზე.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი— მთავარი კომიტეტი

დაკარგე მოწმობა, მოცემული სახ. უნივერსიტეტის მედიკური ფაკულტეტისაგან ევპოლოს სტეფანეს ძე სანეულიძის სახელზე გაუქმებულად ჩაითვალოს.

დაკარგე წლიური მოწმობა (პასპორტი) მოცემული ქ ბაქოში ა. წ. იანვრის 26 ს, რომელსაც ვაცხადებ გაუქმებულად.
ანა პავლეს ასული მურადოვისა.
156

დაკარგე წლიური მოწმობა (პასპორტი), მოცემული „სტანიცა ბელორეჩენსკაში, 1921 წ. აგვისტოში, რასაც ვაცხადებ გაუქმებულად.
ხიფეო დემიანის ასული გუდინოვისა.
154